

Sárospataki

Iskusági Közlöny

Főszerkesztő:

Ladányi Mihály

Társzerkesztők:

Osváth József és Stunda István

Felelős szerkesztő:

Kiss Géza

TARTALOM:

Stunda István: Mikor jön el ama nagy karácsony? — Illyés János: Álmodtam (vers). — Kiss Géza: Kék violáid (vers). — Csengeri: Esik az eső. — Kiss Géza: Csókolj meg engem! (vers). — Stunda István: Háború körül. — A sárospataki főiskola aranykönyve. — Kiss Géza: A csukott szirmú virág. — Bencze Domokos: Siratás (vers). — Géza diák: A legáció szókincse. — Holéczy Pista: Gyászol az őszi éj (vers). — Harsányi István: Adattár. — K. G.: A tükör. — Egyleti élet. — Hirek. — Nyílt-tér. — Hirdetések.

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sárospatak. Kollégium.

Előfizetés
egész évre 4 kor.

Legrégibb

és leghírnevesebb vendéglő Sárospatakon a

Feldmesser Herman

a mai modern igényeket teljesen kielégítő

vendéglője!

Izléses vendég helyiség, kultúró magyar konyha, jó bor, valódi kőbányai sör, kényelmes szállodai szobák kaphatók.

A legpontosabb, legelőzékenyebb kiszolgálás.

Alapítva 1810-ben.

Haltenberger Béla

KASSA.

A gyár teljes üzemben van. — Ruházás és gallértisztítás a legszebb kivitelben. Gyász esetben ruhák festése fekete — soron kívül. —

Postacím: HALTENBERGER RUHAFESTŐGYÁR : KASSA.

Miért

kap annyi megbízást a kassai Haltenberger-féle ruhafestő, vegytisztító és gőzmosógó gyár?

Mert

a cég teljesen megbízható, a munkája gyors és kifogástalan és az árai jutányosak. Képviselet Sárospatakon az ifj. DANCZIGER JÓZSEF cég

Igentisztelt Uraim!

Szives figyelmüket arra hívom fel, hogy

áruházamban

mindennemű uridivat cikkeket a lehető legdusább választékban kaphatók. Kérem szives bevásárlásaiknak minél előbb való eszközzésére. Magamat szives pártfogásukba ajánlva, vagyok kitünő tisztelettel

Deutsch Hermann

Sárospataki
Ifjusági Közlöny

XXXII. évfolyam. 4. szám. 1915 december.

Főszerkesztő:
Ladányi Mihály

Társzerkesztők:
Osváth József és Stunda István

Felelős szerkesztő:
Kiss Géza

MIKOR JÖN EL AMA NAGY KARÁCSONY?

Irtá: STUNDA ISTVÁN.

Mikor jön el ama nagy Karácsony, kérdem Tőled kedves olvasóm, mikor jön el? Mennyi harc, küzdelem, vérontás vár még az emberiségre, míg az világosság fog világlani minden embernek? Mikor lesz testté mi közöttünk az Ige, a szeretet, megértés és békesség ígéje? Vértenger árja zúg körülted ember! Patakokban foly a könnyed; sírás és jajgatás keserves zokogás tépi fel kebledet! Oh Ember mikor jön el ama nagy Karácsony? Várj, csak várj, ama nagy Karácsony eljő! bizonynal el. Testté lesz, benned az Ige, a szeretet, megértés és a békesség ígéje, csak vesd let a szeretetlenség, a gonoszság és rosszindulat sötét testét.

Jőjj és lásd, hiszen látod, hogy „az embernek, ki ama veres lovon ül, megadaték, hogy a békességet elvegye a földről és hogy az emberek egymást öljék és adaték annak egy nagy kard.” A zörgetésnek kardja ez, Ember, melynek ütésére megrendülnek a föld sarkai és lángoszlopok csapnak föl, föl az ég mennyezetéig, hogy meglásd az igaz világosságot, „mely megvilágosít minden embert”. Ezt a zörgetést meg kell hallanod, hogy eljőjön ama nagy Karácsony! Jőjj és lásd, hiszen láttad a gyilkolás, a nemtelen bosszú rozdás, századokon, évezredekén át megrozsdál pallosát, melynek ütésére sötétség borúlt a mindenségre. A

zörgetés kardja összetöri a bosszú pallosát, hogy meglásd ama világosságot! Mert meg kell látnod e világosságot, hogy eljőjön ama nagy Karácsony!

Eljő ama nagy Karácsony, sőt már itt van, csak jöjj és lásd, a könnyeket, a szomorú, sápadt arcokat s gyúljon szívedben a szeretet a látottakra s a lelkedben a megbékülés ama szelíd fénye ömlik, mely az első karácsonykor gyúlt ki pásztortanyák felett téli éjszakán! Óh itt van, itt van ama nagy Karácsony, a szeretet nagy Karácsonya, csak engedd, hogy öltse fel testét! Csak engedj a szívednek, hogy lásson! Engedd, hogy lássa a mennyei világosságot, ez belopja kebledbe ama nagy Karácsonyt és szemedben kigyúl az öröm, a békesség, a szeretet fénye és nem lesz letörletlen könny, sápadt arc és kielégíthetetlen szomjúhozó kebel, nem lesz kötetlen vérző seb, mert az testté lett Benned és Általad és meghallod az angyal trombitaszavát: „E világnak országai a mi Urunkéi és az ő Krisztuséi lettek, aki örökkön-örökké uralkodik“. „Térjetez meg, mert elközelített a mennyeknek országa!“ Óh Ember a körülted zajgó vértenger rianó hullámaiban Isten szól hozzád! Halld meg Őt és itt van a békesség Karácsonya, ama nagy Karácsony! „Boldogok, akik háborúságot szenvednek az igazságért, mert övék a mennyeknek országa“.

· **ÁLMODTAM . . .**

*Almodtam az éjjel felbled:
Kis szobámba halkán beléptél,
Leültél az ágyam szélire
S szomorúan sokáig néztél.*

*Aztán egy meleg testvér-csókot
Leheltél rá a homlokomra . . .
Felébredtem. Odakint épen
Éjfél utött a toronyóra.*

*Senki. Csupáncsak ahol ültél,
Rózsát szórt a teli hold oda;
De azért mindjárt melegebb lett,
Mint máskor, — a fütetlen szoba.*

Illyés János.

KÉK VIOLÁID.

*Kék violáid hő illatában
Fürösztli lelkem ezernyi szírom.
Átizzott szívem égető lázát
Csitítui Édes, jaj, dehogy bírom.*

*Lelkem száz húrja pattogva zengi:
Égő szerelem szent tüze hat át!
. . . Így jár az, aki lány kertjét őrzi
S kék violáknak lopja illatát . . .*

Kiss Géza.

ESIK AZ ESŐ.

Irtta: CSENGERI.

Ugy történt, ahogy máskor is meg esik, hogy csak megindult egy nagy lompos felhő a Kakaskő felől és végig öntözte a határt. Kint a szőlőben mohón szívta magába a szomjas föld a hirtelen jött istenáldást. Nagy, kövér cseppek peregtek végig a széles szőlőleveken le a frissen kapált földre. Mert kapáltak épen. A nyári kapálással simítottak még egy utolsót a szőlő-munkán, — mert az többi azután nem az ember dolga. Meleg volt erőssen, igen kívánta már a föld a jó csendes esőt, — csak úgy porzott a kapa nyomán. Gombkötő András még délben meg mert volna esküdni, hogy száraz földben éri el az estét, most meg ugyancsak szedni kellett a sátorfát, ha nem akart ürge-módra jutni. Hiába! csak nem ismeri ki az ember magát az időjárásban. Vállára hajította a karóra akasztott tarisznyát meg a lajbit, sietős léptekkel igyekezett a szőlő végében meghúzódó vinyige-kunyhóba. Jóféle alkalmatosság az ilyenkor. Nem ázik benne az ember, kivált, ha jól megtehetőzik vinyigével tavaszkor; az oldala meg olyan, mintha a földből nőtt volna ki. Akad benne egy-két tuskó, amire le lehet ülni annak, aki unja az állást. Gombkötő András is letelepedett. Letette a ruhát a kúnyhó tövibe, a kapát is mellé. Leült egy tölgyfa tuskóra. Az eső meg ha esik, hát essék. Ugy is úgy van vele az ember, hogy akkor nincs belőle amikor kellene. Rágyújtott a kis kurta szárú pipára csendesen szipákolt belőle.

Egy pár perc múlva vendég érkezett. Messziről szutyogott már a sáros csizma a fűvön. Egy ázott ember állt meg a kunyhó előtt.

Gombkötő kiszólt:

— Gyere be Mihály!

Mihály, a jövevény, lent kapált a harmadik szőlő aljában, amikor elővette az esőt. Ugyancsak igyekezett befele.

— Jó napot.

— Adjon Isten. Megáztál Mihály!

— Meg egy kicsit, de neked jó, hogy hamar elbújtál.

— Jó, nem ázik az ember.

Mihály lehányta magáról a vizes kötőt, amit a fejére húzott siettébe, kicsavarta belőle a vizet, aztán leült ő is.

A pipájukat sercegve szívták. András nagyokat köhintett néha és néztek kifelé mindketten a szakadó esőbe. Mihály törte meg a csendet.

— Esik. szépen esik.

— Jól teszi. Kell is már, mert száraz a föld. Jó ez a kukoricára.

— Meg a répára. Nőni fog a szőlő is.

— Már csak lesz valami termés ebben a nehéz világban. Szép-e a tied?

— Megjárja, pedig csak magam dolgozom mióta a két fiú katona.

— Katona . . . katona most mindenki. Irnak-e?

— Ki ír, ki nem. Lajos ír, de a Miska nem írt már két hónapja. Azt se tudjuk él-e, hal-e.

— Keressétek!

— Hiszen megtennék én érte mindent. Irtam is már ahova kell, de nem írnak róla semmit.

András maga elé hümmögött. A pipa kupak fényes tetejét nézte. Nagyokat szivott. Kékes szürke füst szállt ki a kurta szárból. egymásba kavaródtak a szippantások, mint az ember esze, ha igen gondolkozik. András pedig gondolkozott.

— Aztán nem lelik sehol?

— Senki se tud róla semmit.

András megrántotta magán a lajbit egyik oldalról a másikra. Nagyokat rugott a csizmasarokkal a földre bizonytalan hangon kockáztatta meg;

— Hát a miskolczi tudós asszony!

— Az — mondta Mihály — abba csak az asszonyok hisznek. Férfi-ember nem hisz annak. Honnat a keresztanya kötőjéből tudná az.

— Azért mondom, mert azt mondják, hogy az mindent megmond. Szabó koma anyósa testvérjének is megmondta, hogy meghal. Meg is halt.

— Az meghalt, de ezt már csak nem tudja. Nem hiszek én annak.

— Azt mondják, igen tudalmas. Nagy esze van.

Elhallgattak megint. Mihály elgondolkodott, András pipált tovább. Az eső vágta a vinyige tetőt, néhol be is cseppent egy csepp.

— Pedig kár a Miskáért. Rendes gyerek volt szólalt meg András.

— Az a . . .

— Hát már ha nem gyöttök a nyomára sehogysem a kegyes atyát kéne megtudni. Az meg mondja még a halott lelkét is. Az asszonyok beszélnek, akik járnak hozzá. Ugy mennek oda mint akarcsak a Szűz Máriához. Nincs olyan plébánus több az egész világon.

— Az se tudja, hiába van olyan híre.

— Már mért volna híre, ha nem tudná. Innet a faluból is járnak hozzá. Próféta az!

— Hadd járjanak. Lehet az püspök is. En is csak egyszer hittem neki. Többet se hinnék.

— Hittél!? Igaz lett?

— Sohse lett az.

— Aztán mi volt? — tudakolta András

— Tudom is már én. Régen volt.

— Dehát mégis!?

— Huncutság volt. Nem jó már arról beszélni.

— Tán mikor a juhokat lopták, — mondta jelentős hangon András.

— Más volt. Asszony volt a dologban.

— Ahá! kapott észbe András. Julis, a Balog Lajosné!

Mihály megsajnálta, hogy kilökte a szót. Felfele nézett a kunyhó teteje felé.

— De jól megvinyigéztétek, nem esik be.

— Mond már el Mihály! kérlete András.

— Nem lehet már azt. Nem is emlékszem rá.

— Dehogy nem, csak akarni kell.

— Hát isten-neki. De ki ne ne vess utánna.

— Én? Nem nevetlek én ki.

— Ugy volt, — kezdte Mihály, — hogy akkor nekem a Julissal volt dolgom. Nem egészen olyan. csak olyan forma.

— Értem, hallottam róla.

— De ki is beszél az ember dolgát mindjárt. Elég az hozzá, hogy fiatal voltam, a Julis meg szemrevaló menyecske volt. De hát már sokáig tartott a dolog. Beszéltek is már a faluban, kivált a vén asszonyok, csak a Julis

ura nem tudta még. Én már bántam a dolgot, szerettem volna abbahagyni, de hát olyankor bolond az ember. Azt gondoltam, hogy elmegyek a kegyes atyához. Azt beszéltek róla már akkor is hogy csudatévő ember igen jó imádsága van, áldás van a szaván. Gondoltam, — én is elmegyek hozzá, hátha csinál velem valamit Kovács Pestáék épen készültek hozzá feleségestől. A balajti sógra is ott volt aki épen akkor jött haza Amerikából. Puzsar Veres János, meg Szabó Lajos koma, ők is felszedelőzködtek. Voltunk vagy három szekérrel. Kovács Pestáék igen járatosak hozzá háromszor is elmennek egy esztendőn. Vittek neki búzát, babot, meg mindent, de úgy tele volt a szekerek, mint egy vásárosnak. Ugy volt az idő épen szentpéteri vásár előtt nyárban, hogy majd hazafelé a vásárra érünk Szentpéterre. Én tinókat akartam venni, Szabó koma meg jármos ökröt. Sok pénz volt nálunk. Reggel értünk oda, mentünk egyenesen a templomba. Voltak ott már sokan abodiak, múcsonyiak, meg mások is. Hát nem lehet tagadni, szépen beszélt a kegyes atya, de igen szép templom is volt. Soha nem láttam még olyant. Tele volt a fal képekkel Jézus Krisztusról, szűz Máriáról, meg sok szent volt még a falon. De olyanok hogy majd megszólaltak. Szobrok, olyanok mint nálunk a szűz Mária. Én úgy éreztem magam, mintha menyországba vinnének egyenesen. Azt se tudtam élek e, csak arra eszelődtem fel, hogy Szabó koma igen mozgott mellettem. Aztán beszéltem a kegyes atyával a dolgomról. Bevezetett egy sötét szobába, egyszer csak elkezdett beszélni. Gyött a hang, honnat, honnat nem, de énnekem úgy volt, mintha az égből szólna. Azt mondta, hogy ördög van bennem. . . .

— Szép ördög volt a Julis. Gazbacsaló szeme van.

. . . de kimegy, csak legyek jó, adakozzak a templomban ne felejtkezzek el róla soha. Igen örültem neki, megköszöntem a szavait aztán kigyöttem. Délután templomban voltunk megint. Igen szépen beszélt a pap. Ugy jött belőle a szó, mint a vízfolyás. A végén azt mondta, hogy adakozzunk. Igen sokan voltunk, búcsún se láttam annyi népet. Egy asszony járkált a templomban, az szedte a pénzt. Ott ültem a pad szélén, Szabó koma mellettem. Elővettük a bugyelárist. Nekem igen tetszet a beszéd. hát egy ötkoronást vettem ki, Szabó is vagy annyit. Fogtuk a

pénzt a kezünkben, egyszer csak kezdenek nézni ránk a körülünk ülők. Szabó komát meglökte a jobbról ülő szomszédja, mert hogy én a másik oldalon ültem — abodi volt, látszott a szeméből — aki egy csomó bankót szorongatott a markában. Oda sugta neki, de úgy, hogy én is halljam :

— Nem elég a pénz!

— Mék? kérdezte Szabó.

— Akit adni akar kend!

— Már mért ne volna elég?

— Mert mind oda kell adni aki kendnél van.

— Ne mondja kend?!

— Ugy van az! mert ha haza viszi annyit használ már az magának, mint az a virág akit a koporsóról levágnak a koszorúból.

... Szabó koma elbámúlt — úgy emlékszem rá, mintha most volna — megtapogatta a lajbi belsőzsebében az ökör árát, azt mondta nekem;

— Oda adjuk-e koma?

... Én csak hallgattam, mert bennem se igen ugrándozott a szándék. Tinókat akartam venni hazafelé a szentpéteri vásáron. Aztán sugja megint Szabó :

— Mert én nem, a nagyapjának se.

... Hát nem adtuk. Igen nézett pedig ránk az aszszony, aki a pénzt szedte. Láthatta, hogy nem vagyunk utolsó emberek. Én rajtam az új újjas volt, akit Szendrőben vettem a vásáron, mikor a Farkas Miskát megagyalták a csizmaért, akit a veres Nyakigszép susztertől akart lopni. Aztán kigyóttünk a templomból. Nézték ránk vasvilla szemekkel. mink meg úgy éreztük magunkat mint a kutya a kerítés közt. Alig vártuk, hogy ki jussunk. Felültünk a szekérre, — nálam volt még egy liter szilvórijom a magaméból — haza gyóttünk. Azóta nem mennék hozzá, ha aranyból volna se. Nem igaz ember az. Bolondítja a népet. Nem hiszek én annak,

András két füllel fülelt a beszédre. Tetszett neki a dolog, de már Mihály nem mondott többet.

— Azután használt-e az ut Mihály?

Mihály megigazította a fején a kalapot, megpödörgette két oldalt a bajuszát, nevetett magában egy kicsit:

— Használt, fenét!

Odakint már csak lassan szemelt. Szipogva szívta magába a föld a lehullott esőt. Az Isten-hegy felett szivárvány nevetett a sáros úton hazafelé kászálódó két emberre.

CSÓKOLJ MEG ENGEM!

— Az Énekek Énekéből. —

*Csókolj meg engem ajkad csókjával,
Mert a te csókod mustnál édesebb,
Szomjúm szomjazom csókodnak borát,
Csókkal itasd hát hű szerelmesed!*

Engedi bornak édes az ize,
Engedi mustban olvadt méz vagyon,
De a te csókod asszúborát én
Engedi mustért sohsem is adom.*

*Engedd hát innom csókod asszúját,
Mitől a szívem boldogan vigad,
Csókodban forr az életnek bora: —
Áldott az Isten, ily bort aki ad!*

Kiss Géza.

* Engedi: híres bortermő hely.

AHÁBORÚ KÖRÜL.

Irta : STUNDA ISTVÁN.

Nap nap után egyre erőteljesebben érzem, hogy a nagy áldozati ünnep teljességéből kezd hiányozni valami. Már attól félek, hogy ez a valami egészen el is marad ez áldozatból, melynek oltárán emberi életek lángja lobog. Félek, hogy elmarad az a felelősségérzet, melylyel tartozik az ember azoknak az értékeknek megtestesítéseért, melyekért az emberiség épen most, a világháborúban, nemcsak eddigi kulturmunkájának minden gyümölcsét viszi az áldozati oltárra, hanem emberi életet értsd : emberi életet tesz fel az áldozati tűzre. Dehát miért is ez a nagy áldozat? Miféle érték az, mely ekkora áldozatot követel az embertől? Életet kell adnunk érte! Életet, melyhez olyannyira ragaszkodunk, melyet annyira óvunk, pólyálunk egyébként, most pedig készséggel odaadjuk egészségesen, erőteljes állapotban? Ennek az értéknek igen nagyra kell lennie! Ha valamiért az életünket adjuk oda, az nagyobb, mint maga ez a földi élet! Noshát, állapítsuk meg ezt az értéket s ha sikerült ezt elérnünk, akkor mindent ehez a legnagyobb értékhez kell szabnunk. Ez kötelességünk, mert különben minden csak örület és hiú káprázat és az emberi élet is semmi.

Talán a mindennapi kenyér lesz ez az érték? Kétségtelenül minden darab kenyér egy-egy márványkö az élet isteni épületéhez. De mit ér ez a márványépület is, ha belső falait drága freskók helyett pocsolyába mártott seprővel mázolja be. Nagy érték a kenyér, hiszen nagyszerű eszköz volt a teremtés kezében, hogy az Ember útján megmozduljunk, nagyszerű eszköz az most is, hogy megmaradjunk az Ember útján; dehát csak azért vagyunk ezen az úton, hogy kenyerünk legyen? Nagyon szegény volna az ember, hacsak kenyér volna az ő életének értéke. Hacsak azért táplál a kenyér, hogy érte küzdjünk, akkor dobjuk el magunktól, mint egy zsarnokot. Másnak kell lennie annak az értéknek, melyért kenyéren táplált életünket adjuk oda.

Ha azt mondom, hogy a lélek üdvössége: a theologus szól belőlem s menten százan, meg százan kelnek velem vitára. Igaz, kész vagyok érte mindenre, ami nemes és méltó az emberhez, e helyen azonban valami olyan értéket akarok leszögezni, mely ott húzódik meg szerényen minden ember szívében, mely közel áll az ember legbensőbb énjéhez: ez az *erkölcsi élet tisztasága*.

Ez szólal meg az emberben, mikor királyokat gyilkolnak, épúgy, mint mikor szívéből apró, csillogó műszerekkel tépegetik ki a tiszta vonzalom szálait az élet nemes eszméi iránt, mint a haza, a becsület,

jellem, az önzetlenség stb. stb. de mindezek felett a *családi élet szentsége*. Igen, értem, ha a nagy áldozat ezért hozatott. Így értem, ha az apák átszellemült arccal rohannak a halálba. Így értem, ha az elhaló fiak halványodó ajkairól az utolsó pír zsoltárok töredező hangjával röpken el. Ez a halál az életnek s az élet eszméinek megszentelése. Itt leli meg az élet a maga szentségét. Az életet csak a szentelheti meg, ami maga is szent! Az önzés, a becstelenség, a hazaárulás senkit meg nem szentelt még és nem is fog soha. Ezeknek még nem voltak martirjaik!

Tehát az élet legáltalánosabb és legmagasabb értéke, mely kizárólagosan állhat az oltár előtt, melyért e nagy áldozatot mutatja be az emberiség: az erkölcsi élet tisztasága. Minél többet testesít meg belőle az ember, annál nagyobb lesz az élet értéke és szentsége. Tulajdonképpen úgy áll a dolog, hogy minden ember élete annyit ér, amilyen mértékben feltette azt az erkölcsi élet testesítéséért vívandó harc terére. Hiszen az egész élet értelmetlen tékozlás, ha nem az erkölcsi eszmékért folytatott küzdelem! Mindnyájunknak ebben a küzdelemben kell elemésztődnünk, ha azt akarjuk, hogy szép is és szent is legyen életünk. Ha nem így áll a dolog, akkor a hősi halálnak mi is az értéke? Hiu káprázat! De jó, hogy nem így van. Az élet kitör, bármennyire legyen is megrakva bilincsekkel és megszentelődik.

Nos, ha az életet ehez a legmagasabb értékhez szabtuk, az erkölcsi élet tisztaságához, úgy ahoz kell szabnunk minden az életet kísérő jelenséget. Természetes, hogy ha az élet e nélkül, az érték nélkül elveszti jelentőségét, akkor a kísérő jelenségek is, melyeknek az a sajátságuk, hogy nem az élet vezeti őket, hanem ők irányítják és befolyásolják az életet. Hogy is állunk e tekintetben? Én azt hiszem, hogy nem kielégítően. Vagy a holnaptól várjunk valamit? Félek, mert a tegnap semmit sem hozott, a máról pedig még semmit sem hallottam.

A sárospataki főiskola aranykönyve.

VII. A sárospataki főiskola hadbavonult jelenlegi és volt növendékei:

Név	Minőség	Meggjegyzések
Dávid Lajos volt gimnazista. Csurgó	önk. tizedes.	Piróiban szerb fogságban meghalt.
Tóth Lajos volt gimnazista Tiszanána.	60 gy.-e.	Harctéren szerzett sebeiben Debrecenben meghalt.
Gulyás Benő volt gimn., gyógyszerész. Tiszanána.	10. honv. gy.-e. hadapródja.	Másodszor van harctéren.
Zsarnay Lajos volt gimn., gyógyszerész. Ózd.	10. honv. gy.-e. hadapródja.	1915. febr. óta az ész. harct.
Juhász Lajos 1911. érett. technikus. Csanáros.	65 gy.-e. hadapródja.	Lábán megsebesült; másodszor van harctéren.
Virág Sándor volt gimnazista. Lasztomér.	66. gy.-e. hadapródja.	Jobb karján és bal lábszárán csonttörést szenvedett.
Ifj. Radácsi György joggyakornok. Sárospatak.	65. gy.-e. hadapródja.	Harctéren szerzett betegsége miatt kórházban.
Makkay János 1915. érett. Szamosgérés.	5. gy.-e. zászlós.	Nagy ezüstérem. Stripa-front
Benyó József volt gimn. Sárospatak.	önk. szakaszvez. gépfegyver o	1915. február óta harctéren.
Dr. Kiss Árpád volt g., egyet. gyakornok Sárospatak.	65. gy.-e. önk. tizedes.	Balláb-sebestűlés. Orosz fogságban.
Kiss Elek volt g., bányamérnök. Sárospatak.	10. h. gy.-e. hadapródja.	Gorlicénél jobbkarján csonttörést szenvedett.
Füzesséry Sándor volt joghallgató. Tokaj.	3. honv. tüzér-e. zászlós.	Északi harctér. Aranyérem

A CSUKOTTSZIRMÚ VIRÁG.

Irta: KISS GÉZA.

Azt hiszem, kell lenni egy indus mesének a csukottszirmú virágról, amely — mint ahogy a hattyú egyszer énekel — egyszer nyílik ki, de mikor kifeslik, valakinek meg kell halnia. Olyan az a virág, mint a lilium. Éppen olyan hűs, makulátlan fehér a szirma, csahogy a kelyhe örökösen csukott. Nem lopta még meg senki a titkát. Nem csillogott még benne a hajnali harmat, nem csiklandozta a napsugár, nem lesett még belsejébe a babonás keleti éjszaka, sem a Gangeszben fürdő csillagsugár. És mikor a tavaszi természet bujaságát aranyporral hinti be az alkony és a zöld partok közt pihenő folyó tükrét százszinűvé festi a lenyugvó napisten, a csukottszirmú virág a víz fölé hajlik és lágyan ringattatja magát a nesztelen fuvalommal. Ilyenkor jön el az ifju. Szeme ábrándos, messzibe néző. Gyönyörködik a színpompában s egyszer-csak szemébe ötlük a csukottszirmú virág. És nem leli többé nyugtát a virág miatt. Eljár hozzá este-reggel, sóvárog utána, eped érte, de a csukottszirmú virág nem nyílik ki. Leszakíthatná, felhasíthatná erőszakkal, de a gyöngéd ifjú azt akarja: magától nyíljék meg. És egyszercsak felpattan, ömlik belőle a himpor, az illat, a bódulat és az ifju meghal tőle. Dermedt szívére csak hull, hull a virágpor és minden szemernyi éleshangú csengőcskévé válik, mintha apró démonok kacagnák a rajongó halottat . . .

Hol hallottam én ezt a mesét? Álmodtam? Olvas-tam? . . . Nem! Átélttem!

Nekem nem kellett a Gangesz-völgybe menni érte, megtermett az a virág, az a leány a Tisza partján is. Megittasultam az illatától én is, mint a gangesz menti ifju. Kérdeztem tőle én is, mért akadál utamba? Mit rejt a csukott lelked: az üdvösséget vagy a kárhozatot; az életet vagy a megsemmisülést? Kitől kaptad a szépségedet? attól, aki a liliumot felruhazza, vagy attól, aki Lóreley igézzel ejti tőrbe a lelkeket? — Nem felelt semmit!

Beszéltem vele a hajnal szíromnyitogató üdeségében, a dél érlelő forráságában, az alkony fohászra indító meghatottságában, az éjfél bódult táncforgatagában . . . kérdeztem, mit akar? — Nem felelt semmit!

Késő májusi alkonyat volt, mikor megkérdeztem újra. A levegőben még úszott az átizzott föld forró lehellete, a virágok langyos illatán még érzett a napsugarak tüzesítő csókja, s az akácvirág föláramló balzsamát megsúlyosbítva nyomta lefelé az ereszkedő szürkület. A Vihorlát fölött akkor gyúlt ki az első csillag, valahol a hegyek alján elröppenő lélekért harangoztak — akkor pattant ki a szirmok titka s azt hittem, a síró kisharang hanghullámaival az én lelkem száll vissza Teremtőjéhez.

Az életemet megmentette a Gondviselés, de meghalt valakim, akit az életemnél is többre becsültem: — meghalt a szerelmem.

Pedig voltaképpen nem történt semmi.

Csak épp egy csukottlelkű lány, akinek a lelkiismerete eddig fehérebb volt, mint a friss hullású hó a Cserna-Hora csúcsán, most úgy érzi, mintha többet kellene imádkoznia egy szerencsétlenné tett élet miatt; egy megszedült ifjú pedig úgy érzi, mintha most többet kellene forgatni a Könyvek Könyvét, hogy legyen, ami ehez a világhoz erősítse.

Valaki talán várja, hogy egyszer majd papos, palástos méltóságban jöjjön el hozzá egy régi ember, tegye a kezét a fejére s úgy mondja: Lányom! én megbocsátok. . . . Pedig én tudom, hogy nincs annak a lánynak semmi bűne. Olyan fehér a lelke, mint a lilium. Mert az nem bűn, hogy ő egy társadalmi előítélet rabja. Az nem bűn, hogy a trubadurt megkérdi, hogy a családi vagyont melyik ősapja alatt hegedülte el Szent Dávid? — Ez nem bűn! Bár nem tudtam, hogy a fülemilének szemére lobbanthatja a párja, hogy a paradicsommadár előkelő köntöse helyett csak nótát kapott a Teremtőtől! Ez csak asszonytermészet, de nem bűn!

És boldogtalanságomban is boldog vagyok, mert be tudom látni, hogy ő nem bűnös és nem tudnám átkozásra nyitni az ajkam, Boldog vagyok, mert tudom, hogy ő nem bűnös . . . Dehát akkor ki a bűnös?

ÉN! Mert a csukott szirmokból az pattant ki, hogy a szegénység: bűn, — az választ el tőle!

Ezt a bűnömet pedig sohase tehetem jóvá!

SIRATÁS.

*Nyirfa kereszt a fenyves alján
A dombon egymagában áll.
Csöndben alatta holt katonák.
Mellette ködök karavánja jár.
Idegen föld öblibe mélyen
Hetven huszár a csókra vár.*

*S a csókra mindhiába várnak.
Ők elvesztének hont, szerelmet.
Koporsó-szög se sérti meg ott,
Hol testük lopva, titokba' senyved
S szívükbe' durva földi férgesek
Kényelmes, jó tanyára lelnek.*

*Bár a hazájuk drága rögéből
A sirba magával egy se vitt,
A csöndje senkinek se jobb ;
A hant sulyát békén viselik ;
Oldalukon már kard se zörren ;
Az ágyudörgés néma csend nekik.*

*Aludjatok, vidám legények . . .
Gyertya se lobbant sárga világot ;
Harang se szóll, virág se nyílt ;
A föld se hullt dübörögve rátok
S utolsó útra el se kísérték
Jó ismerősök, régi barátok.*

*Kinek imája légbe röppent,
Hiába várnak vissza már.
Nyirfa keresztén dalt se mond
Alkonyatkor a kis madár
Ha rügybe szökken a nyárfa galy
S a völgyre virágot hint a nyár.*

*Felhők suhannak dél felé
 S arcukra írva nincs üzenet.
 Fehér leány, fehér menyasszony,
 A sír föléjénél nincs süketebb
 S zokogást se hall, ki halottnak
 A harcok reggelén született.*

*Aludjatok, vidám legények,
 Halvány, bomladozó katonák,
 Amíg riadóva zendiül a kürt,
 S paripák robognak a halmon át,
 Diadalra hívja a csókolatlan
 Halottak alvó táborát.*

Bencze Domokos.

A LEGÁCIÓ SZÓKINCSE.

Közli: GÉZA diák.

Ez a pataki diáknyelv szókinsének a törzse. Mert nem csupán annyiból áll a legátus feladata, hogy kimegy az egyházakba istenigéjét hirdetni! Óh, mig odajut, mig a diáktársadalomból kiválnak az egyesek, mint „ünnepi követ“-ek, addig a szertartásos formaságoknak egész sorozatát kell átdrukkolnia, vagy átélveznie. És ennek mindnek meg van a maga külön elnevezése.

A sátorosünnepi vakációt már két héttel megelőzőleg megjelenik a fekete táblán az *ünnepválasztók névsora*, mely betűrendben tünteti fel a nagy elekción választókat, kezdve a IV. éves theológusoknál, (jelesek, jósok, elégségesek, — névsor szerint) folytatva a IV. éves jogászokkal, majd a III. éves theológusokkal, a III. é. jogászokkal, — így végig a VII. gimnázistáig bezárólag.

Ezután jön néhány nap mulva a *húzás*. Ezen dől el, hogy az egyes fakultások kalkulusok szerinti csoportjaiban ki legyen az első, második, stb. választó. Az ünnepválasztók névsorán feltüntetett sorrend szerint beteszik egy kalapba előbb a IV. é. theológusok közül a jelesek neveivel ellátott cédulákat. Egy kis fiú „húz“ a kalapból és aki elsőnek jön ki, az az *első diák*. Ez választja majd az elekción az első, vagyis legjobb ünnepet (Beregszász, Ujhely) előbb azonban hivatalos kötelessége hogy az összes választóknak szivart vegyen (*húzási szivar*). A skribáknak 3-, a IV. éveseknek 1 gyűrűs-szivar dukál.

Azon a napon, amelyen a vakáció megkezdődik, megszólal a kollégium nagyharangja és feledhetetlenül ünnepélyes kongással jelenti, hogy kezdődik az ünnep választás, az *elekcio*. Hosszú, tömött sorban árad végig az ifjúság a folyosón, az ötödik számú tanterembe; elől a szénior, utána a *skribák*, akik a választásokat feljegyzik. A tanterembe érve óriási „*Halljuk a verset!*“ harsogás rengeti meg a vén falakat, mire a kollégium poétája felpattan egy asztalra és jót húzva a nyakába akasztott kulacsból, dörögni kezdi az *Elekcio's verset*, melyben a diákélet jelesebb mozzanatait adja át az örök emlékezetnek a legzajosabb tetszés közben. Ezt követi az ünnepválasztási törvények felolvasása, melynek ama pontján, hogy a „pátens ára 10 fillér“, lehetetlen be nem zúgni, hogy: *Sook!*

Aztán azoknak a legációknak megnevezése, melyek valami okból akadályozva vannak abban, hogy legátust, vagy szublegatust (mendikáns) fogadjanak. Ezek közé tartoznak a *specifikált* ünnepek, vagyis a nem a tiszáninneri kerületbe tartozó oly egyházak, melyek-

nek lelkésze *beírja* az ünnepet annak a legátusnak részére, akit maga akar magának.

Most már a sorshúzással megállapított rendben olvasni kezdik a választók neveit. Azok pedig az egész termet átható hangon kiáltják be, hogy mit *vesznek el*, vagyis melyik hely gyülekezeténél óhajtának legátusok lenni. Az egyes helyek betűrendben vannak felsorolva egy nyomtatott jegyzékben (*Legációk névsora*) a *lisztában*. Minél több jövedelem van valamely helyen, annál jobb *ünnep*, annál jobb *legáció*.

Minden évfolyam után van egy *képzelt hely*, melynek a jövedelme az Iskolaét illeti; vagyis mikor pl. a IV. évről úgy a theológusok, mint a jogászok valamennyien „leválasztottak“, akkor a szénior kiáltja „negyedéves képzelt hely eladó“; most kezdődik a *licitálás*, aki legtöbbet ad érte, azé. Ha például megveszi egy III. éves elégséges, akkor megvan az az előnye, hogy az évfolyamabeli jelesek előtt választ. Amint aztán a választási névsorban az illető nevéhez érnek, aki a képzelt helyet megvette, akkor ennek a helyét licitálják el, amit megvehet egy alsóbb évfolyambeli, vagy a saját évfolyamából az, aki a választásban ő utána következik. Így aki a licitáción legtöbbet ígér, fölíbe kerül azoknak, akikre az ő helye és a megvett hely közt esik a választás sora, tehát jogot szerez arra, hogy olyan legációt válasszon el, ami a saját maga helyén nem jutna meg. (*Megjut* — ha valakinek sikerül azt a legációt választani, melyre számított). A licitálások rendkívül izgalmassá teszik az elekciót (nagyon természetes, hogy az összeg, amit egy-egy helyért ígérnek: — ünnep után fizetendő; van példa ugyan „rögtöni fizetés“-re is, ami olcsóbbá teszi a vételt). Némelyik választó aztán többet ígér valamely helyért, mint amennyit tényleg megér, vagy oly helyet választ el, mely fáradságos, vagy kisjövedelmű, ilyenkor végig nyilalnak az illetőn a „*Csípte! Fogta!*“ kiáltások. El nem kerülheti ezeket az, aki nagyon *futós ünnepet* választ, vagyis olyat, ahol négy-öt falu esik egy legátusra, (Büd, Pere, Szentandrás, Alsó,- Felfügöd, Ináncs) vagy sokat kell gyalogolni (állomástól gyalog 4 óra). Gyakori eset a *csaklizás* is. Ha pl. valakinek nem jut olyan jó hely, amilyen megilletné, akkor elcseréli ünnepét valamelyik utána választóval — bizonyos összeg ellenében. Így tehát egyik is, másik is átíratja az általa elvett ünnepet a másik nevére. Ez a *csakli*.

Mikor a VII. oszt. is leválasztott, vége a *nagy elekciónak*, azután jön a *kis elekció*, vagyis a VI. gimnázisták és képezdészek ünnepválasztása. Itt említem meg, hogy azok, akik első három legációjukra szándékoznak menni, kénytelenek átesni a főiskola lelkésze előtti

próba-papoláson is, melyet eredeti ősi szóval: *futásnak* neveznek.

Aki elválasztja ünnepét, megy *pátenset* venni. Ezt a skribák egy része árulja, ki-ki bediktálja, hány pátensre van szüksége s annyit kap — *ünneputánra*.

A pátens különben egy „Kegyess Hívek!“ megszólítású ünnepi üdvözlés az intézet közigazgatójától. A lelkészek számára *hivatalos pátenset* visz a diák, mely a *közönségestől* abban különbözik, hogy ez le is van pecsételve s a legátus neve és annak az egyháznak címe is rá van írva, ahova megy. Karácsonykor minden legátus visz magával egy-egy *libellust* is, azaz gyűjtő-ívet, melyen az egyházak a szénior részére adakoznak.

A legátus legtöbbszörre egy kisebb diákot is visz magával az I—IV. gimnázisták közül, aki sorra járva a hívek házait, versekben kíván áldást a háznépre; hivatalos neve szublegátus, de akit csak *mendikás* vagy *mendur* néven ösmer a köztudat. A legátust, légátus vagy követ úrnak szólítgatják ugyan, de a népszerű neve: *diák*.

A legációba érkezve, a legátusnak első hivatalos kötelessége a *rekvirálás*, vagyis a *rekvirendusok* felkeresése és a pátensnek kézbesítése. Részint a pátensek díjából, részint a gyülekezet adakozásából gyűlik aztán össze az a jövedelem, (ami, ha megfelel a diák várakozásának, akkor az ünnep *beütött*) amelyre *ünneputáni fizetés* jelszó alatt annyi, de annyi hitelezője tart számot a diáknak. Ezek a tartozások nagyjából hivatalosak, (egyleti tagsági díjak, könyvek stb.), de — nem mind. A hivatalos tartozásokat a szénior szedi be és ezt a kegyetlen műveletet *számolás* néven raktározzuk el a keserű emlékeink közé. Visszatérve vakációról, csakhamar át kell esnünk ezen is. Óh, de szívesen mennénk ki ilyenkor megint egy legációba, de szívesen vennénk fel még egyszer az ünnepi jövedelmet, mert hát a pénz gurul: — „számolni“ pedig okvetlenül kell!

Tehát — jó legációt fiúk!!

GYÁSZOL AZ ŐSZI ÉJ.

*Komor az éj, mint a ravatal,
 Merev a táj, mint a halott.
 Megholt a nyár, gyászol a vén ős
 Nem virasztnak csillagok . . .
 S én, e kietlen, siri éjben
 Késett kísértetként ballagok.
 Útam is oly bús, ködbe-múló,
 Mint egy elmosódott emlék
 S mintha e halvány emlék nyomáu
 A messzi Múlt felé mennék.*

*Pedig egyszer sugárzott e táj itt,
 Fűröszöttte dús arany ár
 Száz-szín csipkével csipkézte Alkony,
 Mikor élt még a boldog nyár.
 Mikor Te voltál szép Noémi
 S az Arany-ember voltam én —
 Sziwtuk a csókok édes mézét
 Szerelmünk Senki-szigetén . . .
 Kacagva gyült ki minden csillag
 . . . De nini: — most is mind nevet!*

*— — Mig Rád gondoltam kiderült az ég
 S az éj — minden gyászt levelett! . . .*

Holéczy Pista.

ADATTÁR.

ADATOK A LEGATIO TÖRTÉNETÉHEZ.

Az Ifjúsági Közlöny ezzel az új rovatával nagy szolgálatot tehet amaz intézmények történetének földerítéséhez, a melyek a sárospataki főiskola tanulóiifjúságának szellemi, erkölcsi és anyagi érdekeivel kapcsolatosak s így magának a főiskolának történetével is elválaszthatatlanul össze vannak kapcsolva úgy, hogy a főiskola történetének egy-egy fontos fejezetét alkotják. — A sárospataki tanulóiifjúság számára létesített intézmények között egyike a legrégebbieknek az ünneprejárás, a *legatio*. Története még nincs megírva. (A legatioval együtt tárgyalandó majd a *supplicatio*; a kettő története összefügg egymással.) A rá vonatkozó itt ott elszórtan található adatokat azonban már most ajánlatos legalább számba venni s időrendbe sorozni, hogy a később előkerülő adatok az időrendi sorozatba beilleszthetők legyenek. A földolgozás munkáját némileg már az adatok időrendes csoportosítása is meg fogja könnyíteni. — 1. A sárospataki diákok ünneprejárásának történetéhez az eddig ismert legrégebb adatot I. Rákóczy György idejéből az alsózempléni egyházmegye jegyzőkönyvében találjuk, ahol ugyanis az 1638-iki rendelés (constitutio) szerint minden sátoros ünnep előtt tized nappal már vacatio adatott és ezen idő predikáció készítésére rendeltetett. (Sárospataki Füzetek. 1864: 358. l.). Ezen intézkedésnek Szombathi János pataki tanár és könyvtárnok helyes ítélete szerint „*az innepi kijárás*“ volt az oka — 2. Hogy a pataki diákok ünneprejárása I. Rákóczy György idejében valóban gyakorlatban volt, arról maga Komáromi Csipkés György, a jeles bibliafordító is bizonysgot tesz, aki predikációinak első centuriájában (Várad, 1659.) az Ibrányi Ferenchez írott ajánlásában azt írja, hogy ő sárospataki deák korában 1648-ban pünkösztör volt ünnepre kiküldve, *ezen iskolának szokása szerint* (pro more scholae istius) tek. Ibrányi Ferenc úrhoz, ahol predikált és szép ünnepi jóteteményt kapott. (Sárospataki Füz. 1864. : 358. lap). Szombathi János ugyanez adatra való utalását sajátkezűleg följegyezte a Bod Péter Athenasának és Polikárpusának (1766.) sárospataki példányába [Könyvtári jelzete: N. N. 1125.] az utótábla előtti előzéklevélre is eképpen: „Innepen való járásokat a' Deákoknak a' Pataki Collegiumnak Erdélyben való bujdosásából húzza le Bód Péter Smirnai Sz. Polikárpusában, p. 100. De az nem úgy van, mert az előtt is, Első Rákóczi György idejében is ki-jártak Innepi patrociniura.“ A Komáromi Csipkés Gy. följegyzése azt is bizonyítja, hogy ha ő 1648-ban úgy említi az ünneprejárást, mint a sárospataki iskola szokását, akkor bizonyos, hogy néhány évtizeddel már azelőtt is gyakorlatban volt az. Eredete minden bizonnyal visszanyulik a XVI. század végére. — 3. Bod Péter, Polikárpusában (100. l.) azt írja, hogy a sárospataki deákok Erdélybe történt bujdosások (1672.) idejében* „kez-

* A nagyenyedi Bethlen-Collegiumban „1672-ben elkezdve legációba is küldik a diákokat s ünnepi szolgálatukkal tisztességes anyagi javadalmakhoz jutnak, kárpótlásul a megszükkült fejedelmi tartásért.“ Váró Ferenc: Bethlen Gábor kollégiuma. Nagyenyed. 1903. 20. lap.

dettek elsőben Innepekre az Urakhoz Prédikálni ki-menni. Mellyet szokástul vett elsőben ez a' Számkivetésben nyomorgó Oskola, az Urak' tetszésekből; annakutána a' szükség kényszerítvén, követték a' több Oskolák-is." Bod Péter följegyzését, mint az előző pontban láttuk, a pataki deákok ünnepre járásának kezdetét illetőleg, helyreigazította Szombathi, valamint Szinyei Gerzson kir. tanácsos, nyug. főiskolai tanár is (Révész-féle Figyelmező. 1875: 75. l.). De helyreigazításra szorúl Bodnak „a' több Oskolák"-ra vonatkozó följegyzése is, mert pl. a debreceni collegiumból Zólyomi Dávid diószegi ref. lelkész már 1630-ban legátust kért a három nagy ünnepre s így Zólyomi lett volna a tiszántúli egyházkerületben a legatio kezdeményezője. (Lásd: Barcsa János: A tiszántúli egyházkerület története. I. k. 144. l. Balogh F.— S. Szabó József: A debreceni ref. collegium tört. 213. lap). Bodnak azonban az a följegyzése, hogy a deákok az *Urakhoz* jártak ki ünnepekre, teljesen megbízható, mert valóban a deákok patronusai, a vidéken lakó földesurak voltak azok, akik, hogy az általuk istápoltt diákokat személyesen is megismerjék, a nagy ünnepekre kihívták magukhoz, amikor aztán ott az egyházközség templomában az ünnepi istenítiszteleteket is végezték s patronusaiktól s a gyülekezettől pénzbeli és egyéb jótéteményt kaptak. Az ünneprejárás eredete, szerintünk, a diákoknak s a főiskolának a patronusokkal való összeköttetésével áll szoros kapcsolatban. — 4. lfj. Csécsi János sárospataki tanár († 1769.) előszóval beszélte el Szászi nevű dunántúli ref. lelkésznek a pataki deákok ünnepre-járásának eredetét. Szászi a fiához, Szászi József Sárospatakon tanúlt primarius diákhöz 1798-ban írott levelében följegyezte a Csécsi János előadását. A Szászi följegyzésében, mivel emlékezetből vetette azt papírosra, több hiba található, melyeket Szombathi János a levél hátlapjára írott *Jegyzés*-ében helyreigazított. (lfj. Csécsi János sokkal jobban ismerte a Collegium történetét, hogysen olyan téves adatokat közölt volna Szászival). A Szászi levelét, Szombathi helyreigazító *Jegyzés*-ével együtt kiadta Erdélyi János a Sárospataki Füzetekben. (1864: 355—357.) Csécsinek az az adata, hogy 1683-tól kezdtek a pataki diákok ünnepre járni s hogy az erdőbényei eklézsia volt az első, aki beírt Patakra legátusért, az előbb 1—3. pont alatt felsorolt adatokkal meg van döntve. Csécsinek Szászitól följegyzett emez adata így szól: „Az urak nagy számmal összegyűltek Patakra (1683.) s arról tanácskoztak, miképen subsistálhassanak a deákok. Akkor egy elkezdte, hogy menjen ki hozzá egy deák minden innepre és patrocinálni fog neki, akkor más is, harmadik, míg nem 39 számra szaporodtak a benefactor urak, azután többre is. Az erdőbényei eklézsia volt első, aki beírt Patakra az iskolába, hogy ő hozzájuk is küldjenek deákat innepre. Ezt aztán más eklézsia is követték. És mivel az ország szerint recommendáltatott ez a pataki oskola a könyörületességre, bátorkodtak kimenni innepre mindenfelé." Szombathi, helyreigazító jegyzéseiben a 4. pontban azt mondja, hogy ő maga bizonyosan tudja, hogy mikor a pataki collegium Göncön (1687—1695.) és Kassán (1695—1703.) bujdosott, a deákok onnan is kijártak ünnepre („kikhez jártak, név szerint is meg tudnék sokat mondani"). (Sárospataki Füzetek. 1864: 357. l.)

Harsányi István.

A TŰKÖR,

— Monológ a hiúságról —

Leadja : K. G.

Pesti kávéházban ülök egy márványasztalkánál, két-arászos szalmaszálon szürcsölöm a málnaszörpöt, mellé olvasok lapokat és a nagy ujság-spanyolfalak mögött figyelem az embereket. És egyszer csak azt veszem észre, hogy engem figyelnek! Belépdel az ajtón egy nagyon divatosan öltözött fiatalember és míg elbilleg előttem, arcát kitartóan felém fordítja, de csöppet sem szigorúan inkább elismerőleg, hódolattal. Alig böngészek néhány sort, nyílik a nagy üveges ajtó, betipeg rajta egy idős úri asszony, lorgnonjával kutatva tekintget körül, majd rajtam pihen meg tekintete s helyet foglal a szomszéd asztalkánál. Alig ül le, tüntető zajjal szedelőzködik fel egy társaság, — férfiak, asszonyok leányok vegyesen — könnyed léptekkel tartanak az ajtó felé, de a szemöket, — különösen a hölgyek — egy félvilágért le nem vennék rólam, míg ki nem lépnek az ajtón, s hogy ez minél később történjék meg, végtelenül udvariasan tuszkolgatják egymást — kacér, kihívó mosolyaikat lövelve rám . . . Nekem a fejembe tódul a vér, ég alattam a plüszdivány, süti a kezem az asztal márványa, bizakodó gondolatok rajzanak az agyambam: ahá! tetszem nekik (Uram bocsá', én és tetszeni!?!) édes kalandok, mézes találkák reménye simogat, de ime két kopasz, csoszogó öreg úr közeledik s a legverőfényesebb arccal kezd fixirozni. Kiver a hideg verejték. Jesszusom! csak nem vesztettem el a nyakendőmet?! (Megvan.) vagy talán a gallérom lett áldozata valamelyik villamosért vívott csatának? . . . Nem érek rá tovább tünődni, mert egy víziló alakú szuszogó masina téveszt össze az újkapuval. Nem bírom ki tovább. Fizetek. Kapom a kalapomat, hogy elrohanjak, — hát a nagy-nagy érdeklődésnek egyszerre meglelem a nyitját:

— A hátam mögött egy óriási tűkör csillogott!

EGYLETI ÉLET.

Hittanhallgatók Egylete 1915. okt. 30-án tartotta alakuló közgyűlését Nt. Novák Lajos dékán úr elnöklésével. Az Egylet múlt évi tisztikarának hatásakörét egyhangúlag kiterjesztette ez évre is, s így elnök: Stunda István, alelnök-ellenőr: Illyés János, titkár: Kovács Lajos, jegyző: Kiss Géza, pénztárnok: Riedl Miklós, könyvtárnok: Szabó Andor, valamenynyien IV. é hittanhallgatók. Az állandó bizottság tagjai: Osváth József IV. é., Székely Bertalan III. é., Nyéki Zeke Lajos II. é., Kájel Mihály I. é. hh. Kiemelkedik a társulat működéséből: Stunda István elnöki megnyitója és felolvasása: *Miért maradtunk mi idehaza? továbbá Illyés János: „Küzdelem a jellemért”* c. tanulmánya. Elhatározta az egyesület, hogy február második felében jótékonycélu estélyt rendez.

A Magy. Irod. Önk. Társ. dicséretben részesítette Tóth Kálmán szavalatát, és Kiss Géza két versét. Emlékkönyvbé vette a lapunk e számában közölt „Kék violáid” c. verset. Megdicsérte továbbá Illyés János „Kinek az Isten szívet adott” és Kiss Géza „Csókolj meg engem” c. versét.

Főiskolai Betegsegélyző-Egylet. Elnök Ladányi Mihály szénior, jegyző Csorba Kálmán III. é. jh., ellenőr Székely Bertalan III. é. hh. Bizottsági tagok Kiss Géza IV. é. hh., Reho Pál IV. jh., Butykay István III. é. hh., Rác Lajos III. é. jh., Kriston Antal II. é. hh., Tóth Elek II. é. jh., Kájel Mihály I. é. hh., Tóth István I. é.

jh., Molnár Gyula VIII. o., Id-rányi Zoltán VIII. o., Nagy Endre VII. o., Tóth Zoltán VII. o.

HIREK.

Gyászhir. Sulyos csapás érte Novák Lajos theol. tanárt, áldott emlékü, 95 éves édesanyja elhunytával. A temetési szertartást Bálint Dezső helybeli esperes végezte a közzeneklést pedig a hittanhallgatók teljes számmal megjelent testülete.

A Koméninsz-mozgó Molnár János ügyes vezetése alatt egyre szélesebb körben hódítja meg magának a közönség rétegeit. A műsor mindig változatos és élvezetes Legközelebb a *Katonabecsület* c. dráma kerül bemutatásra.

Előfizetéseiket beküldték: Kriston Elek Besztercebánya 4 K, Weingarten Stefi Kézdivásárhely 4 K, Kötse István Pápa 4 K, Tóth Jenő Regmec 4 K, Dr. Magda S. Csieser 4 K, Nagy Vilma Szabolcsbáka 2 K, Miklán Gyula Bánóc 4 K, Telegdy Bertalan M.-Sziget 4 K, Kőszeghy Gábor Tornagörgő 4 K, Dr. Kun Zoltán H. 4 K, Hodinka Ágoston H. 4 K, Fűrjész Tamás Tiszakarád 4 K, Lábos Elemér Sátoraljaujhely 4 K, Z. Kiss Jenő H. 5 K, Hitelbank Spatak H. 5 K, Szepessy István H. 4 K. (Folyt. köv.)

Nyilt-tér.

Egészséges, világos, hármás, esetleg kettős és egyes **diákszobát** keresünk második félfvre butorozással fűtés-világítás nélkül. Ajánlatokat jan. 15-ig felelős szerkesztő címére kérünk.

Kiadja: a főiskolai Ifjúsági Egylet.

Kiadóhivatali főnök: Adorjáni Győző IV. hh.

Koméniusz

mozgószínház Sárospatakon.

Tökéletes, szolid képek több világhírű cégtől. Gyönyörű vidékek, állatfajok, ipari telepek, természeti szépségek ismertetése minden előadáskor.

Kitűnő előadások!!

Minden vasárnap két előadás. D. u. 4—6-ig és 8—10-ig. Belépti díjak: Zártszék 1 K 20 f., I-ső hely 1 K, II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér. Főiskolai, tanítóképezdei ifjak jegyei egy hellyel magasabbra érvényesek. Gyermek 10 éven alul 60 fillér. AZ IGAZGATÓSÁG.

KOMÁROMI:

Mit búsulsz kenyeres?...

c. nagyszerű könyve

kapható

a Főiskola könyvkeresk.-ben.

Ez a hely
hirdetések részére kiadó!

A főiskolai könyvkereskedésben bárhol megjelent könyvek eredeti bolti árban kaphatók.

Raktáron: Jogi, theologiai, szépirodalmi, imakönyvek és ifjúsági iratok. Írószerek, levélpapírok, hegedű-kellékek, festészeti és fényképészeti cikkek jutányos áron kaphatók. — Vidéki megrendeléseket azonnal elintézzük.

Főiskolai könyvkereskedés és könyv-
kötészetű kezelőség. Sárospatak.

Nagy választék képeslapokban, he'enkint ujdonság!
Háborus iratok. Térképek.

A 'Központ'

vendéglőben

minden, ami jó. kapható. Kőbányai sörök, izletes ételek, különféle villásreggelik, ki-tűnő zaclik, jó borok. Ezen-kivül elvállal bankettek ren-dezését, bálokban ételek és italok szolgáltatását s jó, tiszta kiszolgálásról gondoskodik

Klein Ábrahám,

a „Központ” tulajdonosa.

S HA NINCS STENDIG S.

pontosan járó órája, keresse meg
óras és ékszerész sárospataki üzletét, mely a legmegbízhatóbb bevásárlási forrás. — Zseb és ébresztő órák, arany ezüst és szíj láncok, mindennemű ékszer a legnagyobb választékban kaphatók. — Villanylámpák a legkülönbélebb kivitelben, 6 óráig égő elem csak 50 fill. Becserél s javít órákat két évi jótállással.

NYOMTATVÁNYOK

ugymint
heti és havi folyó-
iratok, üzleti nyomtatványok,
levélpapírok, borítékok, névjegyek,
stb. stb. a legmodernebb kivitelben
készülnek a Reform Főiskolai
nyomdában Sárospatakon.